



Одлука авганистанског председника Хамида Карзаија којом се наређује распуштање свих приватних фирми за обезбеђење у наредна четири месеца покренула је питања о авганистанској слабој безбедности. Председник Карзаи саопштио је да су приватне компаније лоше регулисане и да понекада раде изван оквира авганистанских закона. Али постоје мишљења да би уклањање безбедносних фирми из Авганистана могло да изазове већи притисак на авганистанске безбедносне снаге али и на НАТО трупе.

Део тренинга авганистанских безбедносних снага спроводи МПРИ, приватна фирма за обезбеђење чије седиште је у америчкој држави Вирџинији. МПРИ је једна од више од 50 међународних и авганистанских безбедносних компанија које штите званичнике, трупе и конвоје у Авганистану. Ако одлука председника Карзаија буде спроведена, те фирме би могле да окончају своје деловање до краја године.

Енди Бирпарк је из британског Удружења компанија за приватно обезбеђење. Он каже да би према тој одлуци, терет обучавања припадника авганистанске полиције и војске могао да падне на НАТО снаге које се већ боре са побуњеницима.

"То ће значити да ће те трупе бити растегнуте све више јер је посао обучавања од највеће важности, а не ствар избора", каже Бирпарк.

Председник Карзаи је био веома критичан у односу на приватне безбедносне фирме за које је рекао да представљају паралелне безбедносне снаге. Међутим, Џејмс Карафано, стручњак за националну безбедност у Херитиџ фондацији каже да би уклањање тих контрактора могло да нашкоди напорима НАТО-а у борби против побуњеника.

"Ако кажемо да 19 хиљада контрактора треба да оде, а они не само што штите војску, већ и припаднике америчког Државног секретаријата и невладиних организација, мој одговор је да мислим да не треба. Дакле, одакле ће тих 19 хиљада људи доћи? Одговор је из састава НАТО снага", сматра Карафано.

Улога приватних фирми у Ираку и Авганистану појачала је контроверзу у Вашингтону. У јуну је конгресни одбор наговестио да амерички Секретаријат за одбрану можда помаже Талибанима тиме што ангажује локалне контракторе за обезбедјивање војних конвоја у Авганистану. Ти конвоји су често били мета побуњеника. Сумња се да локални контрактори дају новац побуњеницима како би обезбедили сигуран пролаз конвоја преко територије коју контролишу Талибани.

Забринутост је појачана и због недавног уговора који је у Авганистану добила компанија Блеквотер. Неки од њених чувара оптужени су за убиство 17 ненаоружаних цивила у Ираку 2007. године док су штитили америчке дипломате у Багдаду. Федералне оптужбе касније су одбачене. Џејмс Карафано каже да већина приватних компанија за обезбедјење има добру репутацију.

"Нико не жели да се догоди нови Абу Граиб или нови инцидент у Багдаду. Зато те компаније имају велики интерес да не додје до инцидента. Јер, ако имају инцидент, оне губе новац, ако изгубе новац, излазе из посла", каже Карафано.

Судећи према подацима независне Комисије за ратне уговоре, постоји близу 24 хиљаде приватних компанија за обезбедјење које су радиле за америчку владу у Авганистану раније ове године и додатних 18 хиљада које раде у Ираку.

(VOA)